

CSIKI HIRLAP

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyed évre 2 K. A hirdetésekért első díj szerint számítluk. — Egyes szám ára 20 fillér.

—: **Megjelenik minden szombaton.** —:

Főszerkesztő: **PÁL GÁBOR** ny. főimn. igazgató.

Felölts szerkesztő: **Dr. GÁL JÓZSEF** ügyvéd.
Főmunkatárs: **KÁDÁR FERENC** főimn. tanár.

A lapba szánt közlemények

és cserpeklányok a főmunkatárs címére (Csikszereda, főimn. tanár) az előfizetési díjak pedig Dr. Gál József ügyvéd címére küldendők.

Kéziratokat nem adunk vissza. — Nyitlár sora 20 fillér.

A székelyudvarhely—csikszeredai vasut.

Udvarhelyvármegye törvényhatósága és az Udvarhelyvármegyei iparfejlesztő bizottság a napokban foglalkozott ismétlően az udvarhely—csikszeredai vasutvonal ügyével.

Udvarhely vármegyének égetően fontos ez kérdés. s talán ez az oka annak, hogy Székelyföldre egyaránt igen fontos kérdéssel sokkal lelkesebben foglalkoznak, mint nálunk Csikmegyében, pedig nekünk is régi vágyunk, régi óhajunk, hogy Udvarhelymegyével és az anyaországgal egyenes összeköttetést nyerjünk. — Nálunk ebben a kérdésben nem tesz senki semmit. Szidják a lapokat, ha nem vetnek föl eszméket, de helyes eszmét felszínen tartani és keresztül vinni, nem nyújt senki segédkezet. A CsiKI Lapok több ízben foglalkoztak ezzel a kérdéssel, de szava, mint a pusztában kiáltó elhangzott anélkül, hogy az illetékes körök figyelmét felhívni, s közönyükből felrázni képes lett volna.

Nem kell hagyni ennek a fontos kérdés megoldásának a sürgetését, mert minél tovább, annál nehezebben lesz keresztül vihető, s mi helyt észreveszik felülről, hogy ez a vármegyének életbe vágó fontos kérdés, azonnal felhasználják politikai mézes-madzagnak, hogy időnként elhuzzák a két vármegye szája előtt, hogy minden politikai kérdésben a kormány parancsát híven teljesítsék.

Ugy halljuk, hogy tavasszal megfogja látogatni vármegyénket és városunkat Bernády György marosvásárhelyi főispán, hogy mind a

kereskedelmi kormány erdélyrészi megbízottja, közvetlen tapasztalatokat szerezzen azokról a szükségletekről, amelyek az illető vármegye — vagy város közgazdasági életének fellendítésére okvetlenül szükségesnek, s amelyek a kormány vagy az államkincstár támogatása nélkül keresztül nem vihetők.

Ugy tudjuk, hogy van Csikvármegyének iparfejlesztő bizottsága, a melynek elnöke maga a Főispán ur, s a mely bizottságnak működéséről soha semmi hírt nem hallunk, de nem is várjuk tőle, hogy a csiki ipar felvirágoztassék, mert nincs hatáskörébe utalva oly fontos kérdés, amely az ipar gyakorlati fejlesztésére befolyással lehetne. Most azonban nagyon sokat lehetne Csikvármegye iparáért és kereskedelméért, a mikor a miniszteri megbízott vármegyénkben megjelenik. Tárna fel neki helyzetünket, hívna fel figyelmét a két vármegye közös érdekére, hatna oda, hogy a miniszteri megbízott ennek a kérdésnek a megoldását a kormány előtt hathatósan istápolja.

Mozduljon meg a város és a Vármegye is, felirattal kérje a törvényhatóság az országgyűlést, hogy törvényileg biztosított igényünket kielégítendő hajtsa végre a kormány a törvény rendelkezéseit.

A közigazgatási bizottság ülése.

Ez évben első és egyuttal alakuló havi ülést tartotta Csikvármegye közigazgatási bizottsága folyó hó 13-án a tagok teljes részvétele mellett. Az ülés lefolyásáról vett tudósításunk a következő:

Gyalóka főispán az ülés megnyitása után

megemlékezett azon 24 éves önzetlen munkálkodásról, melyet T. Nagy Imre, mint a vármegye közgazdasági előadója kifejtett és javasolta, hogy most, a midőn egy törvényes intézkedés következtében az ő munkaköre a m. kir. gazdasági felügyelőségre száll át, neki eddigi hosszas és eredményes működéséért jegyzőkönyvi elismerés nyilvánítsassék. Ugyanekkor üdvözölte a közigazgatási bizottság új tagját, Kiss Ernő m. kir. gazdasági felügyelőt, kinek kezében a vármegye közgazdasági ügyeinek szakszerű intézését éppen oly jól látja elhelyezve, miként azt elődjénél tapasztalta.

A bizottság természetesen örömmel járult az elnöki előterjesztésekhez, és a mi a kérdésnek személyi részét illeti, mi is csatlakozunk hozzá kész örömmel, de másfelől nem hallgathatjuk el azon aggodalmunkat, mely ezen változás folytán méltán feléled bennünk. Hiszen jól tudjuk, hogy a közigazgatási bizottság eddigi egybeállításában is megvolt az állami közegek tulsulya, ha éppen valamely kérdésnek elődöntése szembeállította a vármegyét a kormányval; de több-kevesebb esetben lehetett reményleni, hogy az önkormányzati közegek is többséghez juthattak, nevezetesen akkor, ha vármegyei közgazdasági előadót önálló gondolkozása, faj- és szabadságszeretete az önkormányzati elvek felé vonzotta; ma már azonban törvény szünteti meg ezen állás eddigi minőségét és megszaporítja az állami közegek számát a közigazgatási bizottságban. — Ha ez nem egy újabb lépés a vármegyei autonómia eltörlése felé, akkor nem tudjuk, hogy mi a centralizáció.

Az elnöki előterjesztések után főjegyző in-

A „CSIKI HIRLAP“ TÁRGÁJA.

HAVAZÁSBAN.

Még iszik bennem a szenvedély nyara.
Még érzem karod forró ölelését,
De már nem szívja ajkam ajkad mizét,
Szátláni kezdett a tél friss hava.
S míg lassan elborít ordót, rétet,
Dérfagyasztotta sárga levelet,
Maganra hagyva hideg kis szobámban
Ugy érzem, mintha elfolejtelek.
Hogy elfoledek sok-sok régi álmom,
Hogy eltemetem álmodó világom.

Szép a tél, hófehér fátyolával
Ha úgy száll ránk, mint egy óriás madár,
Nem enged semmit küzdeni a véggel,
Egyszerre hal meg ülen a hátár.
S míg fátyla alatt lassan megfúl minden,
A küzdelemnek rajta nyoma sincsen.
Igy jött hozzám is, ilyen édesen.
Mégvárta, mikor legboldogabb vagyok
S akkor egy csókban kizivta a lelkem,
Az életnek meg semmit sem hagyott.
Beleülté frészkebe a madarat,
Mielőtt még téli hónapba szállott
S egy izgalmos, kegyetlen öleléssel
Elhervasztá a sok reményvirágot
Néma lett a szív. Végigtáncolt rajta
A vad hóvihar s szépen betakarta.

Kicsiny ablakom fagyos üvegén át
Mélázva nézek a szilrko somniba.

Kinn hull a hó s sügőse mellett
Ugy érzem, hogy már nem faj semmise.
Ugy látom, hogy megfűjt a lelkem,
Meggyógyítottak a hideg telek,
Mikor kiölték szívem álmait.
— S boldog vagyok. Ilisz elfeledtelek.

Zakariás Bálint.

Csendes alkonyatok.

— Gondolatok. —

Csillogó fénylámpák sokszínű ives sugarában,
a frissen hulldogáló hónap mindig új életöröme-
mekre derítő, csillogó, zománcos keretében tova-
siető párok, kacagó, hangos kedvű csoportok,
csillogó szemű magános sétálók nagy tömege
hullámzik a korzón, a nagyvárosnak impozáns
főterén.

Egy hullángvirúbe verődve, egy érzenek
máramóban suhannak el egymás mellett tánc-
ütemű, ritmikus taglejtéssel, könnyű lebbbenéssel,
negédesen aprózott siető léptekkel.

Mintha mindenki egy édes titkot rejtegetne
a másik kíváncsi tekintete elől; mintha mind-
egyik most találta volna épen meg régóta keres-
telt boldogsága kincsét, amelyet ott szorongat,
ott melengel hevesen dobogó szive körül, vagy
pedig, mintha minden egyes, titkos, édes sejt-
mekkel teljes találkozára sietne, olyan máram-
ban csillog a szemük, ragyognak az arcok s
olyan öntelept boldog mosolygással köszöntik
egymást az emberek, ismerőst és ismerlent
egyformán.

És beleolvadva az elegáns, illatos, jókedvű
sétálók csoportjába, sietve suhannak tovább...
tovább...

Hogy hová? ... azt kérdezed? ... Hová? ...
Sehová! ... felelné neked a sok megzavart csodá-
lkozó tekintet.

Tudom is én hová! ... talán a tér végéig
és vissza ... talán körül egészen és megint —
vissza ... Lehet, hogy meg is térek a tér közepén ...
Csak menjük ... siessünk! ... siessünk!

És tovább suhan melletted könnyű lebb-
benéssel, szárnyra kelő léppéssel, a tömeg együtt-
érzéséből megittasult tekintettel mindenben bizo-
mindeneket reménylő, édes megnyugvással. Lam:
hazugság a sok könny, bánat, gond és szomorúság!
Hazugság az élet keserves küzdelme, unottsága,
a rideg sötét pessimizmus! Díváját multa trázis a földi lét keserve, a siralom völgye
a minden ház keresztje s más effélé meghatározásai az ember földi életének! Csupa derű, ragyo-
gás a pompás estéli korzónak a képe és a boldogság titka ott ragyog a sok száz ember arcán.

Miért örül, miért mosolyog a sok csillogó szem, beszédes ajak? ... kérdezed talán ismét magadtól, egyedül bolyongva felröppenő gondolatod nyomában.

Ej há! — Semmiért!
De minek? ... minek? ... akadékoskodik tovább makacs gondolatod!

Semminek!
Talán a fénynek, talán a mozgásnak; a friss levegőnek, hulldogáló, fehér hópihének; ép, egészséges tagjainak, ritmikus mozgásának. Ör-
vend az életének.

A sokszor megunt, az annyiszor megszi-
dott, titkos sóhajokkal, hangos panaszokkal tar-
kitott, buval-bajjal, örömmel, kacagással szesz-
lyesen telehintett, rövid földi életének!

ditványozza a közigazgatási bizottság az 1913. évre megalakultnak nyilvánított s egyuttal megválasztottak az albizottságok, mely szerint:

A fegyelmi választmányba Homolay Lajos, Lengyel Róbert, Fejér Antal és Fodor Antal rendes, Végh István és Bocskor Béla póttagoknak.

A gyámügyi felelővitelei bizottságba Pál Gábor, Fejér Antal, Nagy Imre és Bocskor Béla rendes, Bálint Lajos és Kovács Gyárfás póttagoknak.

A börtönvizsgáló bizottságba Csiky József, Györgypál Domokos, Pál Gábor és Kovács Gyárfás.

Az adóügyi bizottságba Nagy Imre, Pál Gábor, Fejér Antal és Fodor Antal rendes, Bálint Lajos és Csiky József póttagoknak.

A megyei adók bizottságába Györgypál Domokos, Csiky József, Bocskor Béla, Kovács Gyárfás.

A tanítók és tanítónők nyugdíjügyi bizottságába Szász Lajos és Fejér Antal rendes, Bálint Lajos és Kovács Gyárfás póttagoknak.

A mezőgazdasági munkások és munkaadók közötti jogviszonyok II. fokú elbírálására Kiss Ernő, Fodor Antal, Bocskor Béla, Daradics Félix rendes, Nagy Imre, Csiky József, Pál Gábor és Kovács Gyárfás póttagoknak.

A közegészségügyi bizottságba mérnökök Végh István, gyógyszerészek Gözsy Árpád és építészek Antal Vidor.

Az erdészeti bizottságba elnöknek Fejér Sándor, elnökhelyettesnek Nagy Imre és rendes tagnak Pál Gábor választottak meg.

Ezek közül egyik-másik bizottságba jönnek a hivatali állásuknál fogva hivatott tagok, mint az alispán, főjegyző, tiszli ügyész, főorvos és járárosok.

Ezek után az egyes előadók tették meg a szokásos jelentéseiket, melyek közül kiemeljük a kir. tanfelügyelői jelentésből azt, hogy a vall. és közoktatásügyi miniszter végleg eldöntötte a csikszentimrei elemi iskola ügyében felhalmozott azon kérdéseket, melyek a volt ottani lelkész és a politikai község között évek óta okoztak állandó surlódásokat és áldástalan harcot. A többi ügyek csekély fontosságuk miatt említésre nem tarthatnak igényt.

A fegyelmi választmány több fegyelmi ügyben hozott ugyanekkor közbeeső végzéseket és csak a Kénossy Géza ügyében döntött érdemlegesen, a mikor is feloldotta az alispánnak hivatalvesztésre szóló véghatározatát és 1000 kor. pénzbüntetéssel sújtotta Kénossyt, ki időközben nyugdíjazva is lett.

Az egymás mámoros jókedvétől magittasult embertömegek kitagult tudójének intenzivebb munkája, szívenek gyorsabb lüktetése, vérenek egyenletes eloszródása névtelen örömmel tölti el s ott csillog a vágy mindenkinek szemében, megugni valakinek, egynék, meleg megértéssel, vagy kacagva kell kiáltani a nagy világba, hogy: szép, mégis csak szép ez az élet!

Az élet torlódásában sok-sok ember suhan így el mellettünk, világbizó, csillogó tekintettel, könnyű lebbenéssel.

Ha kérdeznék tőle, hogy: hová? csodálkozva néz réd: Ejh! vagy a tér végéig és vissza, vagy egészen körbe és megint vissza... Vagy megtérek még a közepén...

Nem tudja: honnan; nem gondolt rá, hogy: hová és nem tudja: miért? Nincs öntudat, nincs cél, nincsen akarat. Örvend, hogy mozgathatja ritmikusan testének tagjait, örvend a napnak, a fénynek, a levegőnek, örvend az életnek.

Valjon nem ezek az emberek járnak-e legközelebb ahhoz a titkos forráshoz, melyet olyan régen hiába keresnek az emberek s a melyet a boldogság titkának szoktak nevezni?

... A természet lelke a naptól való bucsuzás pillanatán csendes alkonyukban tárja ki rejtett szépségeit, léleknek büvös, csodás titkait: madarak dalában, virág illatában.

Melankolikus búbája van az erdő rejtett élő, érző, eleven, mozgó életének, a nyílt arcu, ártatlan tekintetű, kalászos mezőnek, a szürkeletű óráknak sajátságosan pihegő szenderében.

Az egész nap láplálék után jár, dolgozó, keresgélő madárkák sietve szállnak hazafelé és

POLITIKAI KÁRCOLATOK.

A politikai helyzet.

A politikai krónikában rövidke csend következett be, de ez csak a csend újabb és nagyobb események előkészítésére szolgál. — Az ellenzék tagjai országszerte terjesztik ki most agitációjukat, úgy a kormány választójogi javaslatát ellen, mint az adóreform ügyében és a kormánypárt körében már is kellemetlenül érzik, hogy az adómozgalomban nemcsak a városi polgárság, hanem a gazdakörök is méltatlankodva fordulnak el az uralkodó rendszertől. Így legújabbán a Gyáriparosok szövetsége foglalt állást ismét az adóreformmal szemben és a kormány választójogi javaslatát ellen.

Nagy gondot okoz a kormányynak a szocialdemokrata pártnak általános sztrájkra való készülődése. Minden követ megmozgatnak, — hogy az általános sztrájkot valamiképpen meg-hiúsítsák és telve aggodalommal néznek az újabb parlamenti harcok elé, amelyek egyszerre veszik ostrom alá majd nem a Hazán és künn az utcán az erőszak mai rendszerét.

Az új igazságügyminiszter.

Székely Ferenc volt igazságügyminiszter a választójogi törvényjavaslat benyújtásával kapcsolatban lemondott. Ő felsége a lemondást tudomásul vette és a Hivatalos Lap január 8-iki száma közölte a legfelsőbb királyi kéziratokat a magyar kormány kebelében történt személyváltozásról. Székely Ferenc helyébe Ő felsége Balogh Jenő dr. volt vallás- és közoktatásügyi államtitkár nevezte ki igazságügyminiszterre. Örömmel üdvözljük az európai hírnevű tudóst, az elsőrangú jogászt ez új méltóságában mi is. A közelet működése elé a legteljesebb bizalommal és várakozással néz. Ez indokolt is. Mert a nagystílusú jogász eddig minden téren, hova munkaereje és hivatala szólította, nemcsak teljesen bevált, hanem maradandó becsű műveket alkotott. Az igazságügyminiszteriumban is nagy munkakedvet s a szükséges reform-eszmék egész sorozatát hozta magával. A tisztviselőkar előtti bemutatkozása alkalmat adott egy dus program megismertetésére, — mely program egy magában feljogosít bennünket, hogy csatlakozzunk azokhoz, akik nagy fejlődést várnak az új igazságügyminiszter működésétől. Vajha helyreállana már az a rend és nyugalom, mely szükséges a nagy reformok nyugodt keresztülviteléhez.

csakhamar betölti az erdő csendjét beszélgető szavuk, hangos csicsérgésük.

Ösztönös belső életének érzése, titkos világa ott csattog a dalában egy belső, kényszerítő erőnek megnyilatkozásában és beleolvad a nagylombu fáknak, kicsi fűszálaknak önmagából kilehelt csodálatos illatával, vagyis: a nagy természet lelkével. Harmonikus, megnyugvó érzéssel hajtja fejét üdítő almra a legkisebb virág is, ha lelke szavának érvényét szereshet: ha szédírászthatja az ő sajátos illatát az alkonyat lélekébredt szenderébe.

... A társaság embere sietve keresi fel megszokott, kedvelt társaságát, hogy szellemének csillogó buborékjaival felrisszítse önmagát, környezetét, hogy gondolatait kicserélhesse, hogy új gondolatok csíráját vigye haza magával.

Hogy kilegyen békítve, harmonikus legyen különben zikkoktelt lelki élete.

A költő, művész, zenész új hangok reszkető, alig hallható melódiáját hallja zsongani, valahonnan messze... valahonnan távol az alkonyati óráknak zsongó felített nyugalomban.

Uj alkotások, gondolatok, hangok lázának isteni gyönyöre reszket minden porcikájában és repül a gondolat, megszűnik az új eszme... terv... amit úgy üzennek... valahonnan messziről!...

... A lélek órája nem az éjjelnek borzalmat, szellemkísérőt csöndje, a sirok lakóinak tulvilági üzenetével: az alkonyati óráknak átmeneti szenderében ébred fel a lélek, kielégítés után sóvárgó, titkos, hatalmas, parancsszavával...

Wágerné Pálffy Anna.

Egyházmegyei zsinat Erdélyben.

Gróf Majláth G. Károly erdélyi püspök nagy tényre határozta el magát, amikor 1908-ban ünnepélyes szentszéki ülésen közölte papságával, hogy X. Pius pápa nagy jelszavának: „Restaurare omnia in Christo” minél eredményesebb keresztülvitelére egyházmegyei zsinatot akar tartani. Az akkor kiküldött bizottság azóta szakadatlannal dolgozott. Különösen sokat tett a zsinati anyag összehordására Forster János szentszéki tanácsos. Most aztán a püspök első körlevelében ünnepélyesen kihirdette, hogy a zsinatot ez év július 7-ére hívja össze Gyulafehérvárra. A zsinaton ugyan minden erdélyi egyházmegyei pap részt vehet, de különösen kötelesek azon jelen lenni a kanonokok, fő- és alesperesek, egyházkerületi jegyzők, a gimnáziumi vallástanárok és az igazgatók, ha azok egyháziak. Azonkívül az egyházmegyei papság választott képviselői.

Régebben az egyházmegyék gyakrabban tartottak zsinatokat, de amióta irásban, újságban körlevelekben olyan könnyű az eszmék kicserélése s a püspök oly könnyen érintkezhetik papságával, ezek nagyon ritkák lettek. Az erdélyi egyházmegye 1822-ben tartott utoljára zsinatot. 1848-ban is volt ugyan zsinat, de az az akkori idők forradalmi szelleme miatt mondhatni botrányokba fullt, és semmiféle határozatot nem emelt a püspök jögerőre.

Annál nagyobb várakozással tekint az egyházmegye a nyári zsinat elé. És ez nemcsak a papságnak, hanem a híveknek is nagyfontosságú. Egy gondosan előkészített zsinat sok nagy horderejű kérdésnek lehet a megindítója. A zsinat anyaga ugyan még nincsen nyilvánosan kihirdetve, de fel fogja az ölelni az egyházmegye életének minden kérdés mozzanatát. Itt mindjárt jól kell világosítaniuk a laikus közönséget arról, hogy az egyházmegyei zsinatnak nincsen törvényhozói hatalma, határozatai a püspökre nevezetül nem kötelezők. E határozatok csak akkor lesznek kötelező törvények, ha a püspök azokat elfogadta s mint egyedüli törvényhozó hatalom az egyházmegyében — azokat kihirdette. Nagy várakozásunkhoz azonban könnyen felmerült aggodalom is járul, mert egyházmegyéink nagysága és a közlekedési viszonyok mostohasága miatt a zsinat előkészítésében nem vehettek részt a periferiák képviselői s jogos a félelem, hogy így talán tárgyalás alá se kerülnek a lelkipásztorokdan olyan kérdései, amelyek pedig ritusnál, mindennél fontosabbak. Azonban korántsem akarunk előre bírálatot mondani, várjuk magát a nagy eseményt.

Dr.

Farsang.

Ezen a héten megkezdődött az év legvigább szakasza a farsang. De mint ahogy ebben az évben minden szomorú és csöndesebb, mint más években, a farsangnak is valahogy másképpen kellett alakulnia és fog is alakulni, mint más évek farsangja. Mintha a naptár is hozzájárulna ehhez a szomorúsághoz, az idén rövidebb farsangot engedélyezett a mulatóknak, mint más években.

A farsang beharangozója az idén egy csomó szokatlan határozat volt. E határozatok vidéki négyesületek és társaskörök hozták és e határozatok lényege az volt, hogy az idei farsang nem alkalmas nagy mulatozásra. Azok a gazdasági károk és válságok, amelyeken az egész világ közgazdasági élete, ipara és kereskedelme keresztülmélt, elvettek a kedvét mindenkinek attól, hogy belevesse magát a farsang gyönyöreibe és mulatságaiba.

Ezek a határozatok, melyeket egyes vidéki városokban hoztak, csak kifejezői voltak az egész közelet hangulatának, amely azonban alszeméremből nem tudott mindenütt hangos kifejezésre jutni. Ez az alszemérem különben is jellemzője különösen a magyar társadalmi életnek. Eddig is voltak rossz évek, eddig sem voltunk valami bőviben a földi javaknak, de farsangkor mindenki megfeszítette utolsó erejét, előszedte utolsó krajcárjait és teljes diszben kirukkolt a mulatságra.

A hétnapos daridó és a hosszú disznótorok sohasem voltak igazi kifejezői Magyarország anyagi helyzetének. A farsangon minden erőnkön felül költeleztünk és többet akartunk mutatni, mint a mennyit bírunk. Egyáltalában a ma-

gyar farsang valami oly különös elkülönített része a magyar közéletnek, hogy semmiféle kapcsolatot nem tudunk találni a farsang mulatozásai és a közélet és gazdasági élet többi jelenségei között.

Talán az ideai farsang, amely közben ölműlylyal nehezedik a kül- és belpolitikai válságok hosszu sora az egész magyar glóbusra, kissé más hangulatot fog teremteni közöttünk. Talán be fogjuk látni azt, hogy ha semmi egyébben nem tudunk elsők és kiválók lenni, nem szükséges az sem, hogy a mulatozásban és vigaságban hetedhét országra szóló hírnök legyünk.

Nálunk a farsang két részre oszlik. Egyik részében mindenféle jogcímeiket keressük a mulatozásra, a másik részében pedig a jótékonyág címe és aláírja alatt dárúdóznak. Egyiknek sincs meg a jogosultsága. Sem annak, hogy az amugy is kasztoakra és osztályokra szagotott magyar társadalom külön társaságokra oszlojék és még mulatozási és mulatságaiban is kifejezésre juttassa ezt a tagozottságot és másrészt nincs szükség arra sem, hogy amugy is szegény polgári középosztályunk, amelyet jótékonyág címen eléggé megterhel a napi élet, e jótékonyág örve alatt kénytelen legyen a mulatságok horribilis kiadásait is vállalni.

A mi farsangunknak ilyen módon a jogosultságát és ésszerűségét senki sem láthatja be. Tulkiadások és utolsó erőfeszítések, amelyek az ilyen farsangokkal együtt járnak, sem a mulatságot nem teszik igazíva és őszintévé, sem nem adják meg azt a szórakozást és azt a pihenést a napi munkában elfáradt társadalmunk, amelyet a farsangnak meg kellene adnia.

Változtatnunk kell tehát a farsangi mulatozásokon, hogy azok összhangban legyenek azokkal az erőkkel és anyagi képesekkel, amelyek a középpolgári osztályunk, mely a mulatságok látogatóinak legnagyobb kontingensét szolgáltatja, felmutatni tud.

Ha az ideai farsang (rövidebb) és szomorubb lesz, mint a régebbieket voltak, azon legfeljebb a hivatásos balrendezők és a báltermek tulajdonosai sajnálkoznak, de a közéletre és társadalomra nemhogy kár nem háramlik ebből, sőt valószínűleg a köznap munkára és anyagi fejlődésünkre hasznosabb lesz.

„H. V.”

Miért haladt a szász és miért nem a székely?

(A nyári Székely Kongresszus jegyzőkönyvéből.)

Mindenki tudja, hogy az ötvenes-hatvanas évek abszolutizmusa alatt minő kiváltságos és tenyéren dedelgetett nép volt a szász. Minden közműveltség nélkül honosított meg; minden kormány-támogatás rájuk pazarolt, sőt az alkotmányos-éra beállta után is majdnem harminc esztendeig minden maradandóbb értékű felsőbb támogatás első sorban a szászoklakta földet boldogította. Kiforratlan és tájékozatlan politikai érdekek legyezetése kívánta és diktálta ezt így.

E közben egy felszázad telt el, miatt a szász föld és nép a haladás minden eszköze majdnem kizárólag élvezte. És ez az a felszázad, mely alatt a bekelülő és mindig hűségese Székelyföld elmaradt, mert el kellett maradnia. Ha tehát a Székelyföld és nép kulturája elmaradt a szász mellett, annak nem a népjellem hátrányosabb volta az oka. A legelső állami visulni halozat a szászvidéket bejárta már akkor, mikor harminc esztendő múlva az udvarhelyiek és háromszékiek saját költségükön építettek vicinálisokat s kevésbé mult, hogy mi is Csikban ilyet építeni kénytelenek nem voltunk.

Ha tehát van igaz abban, hogy elmaradtunk, az oka is igaz, a mely miatt el kellett maradnunk.

T. Nagy Imre

TANÜGY.

Az elemi és középiskola viszonya.

Nagy, nehéz, *közértelem* — és mégis *ritkán* bolygatott kérdés ez. Egyik tanító kollégám vetette föl előttem a kérdést, hogy a tanítók miért nem nyilatkoznak arról, hogy mit kíván a középiskola az elemi oktatástól. A tanítók — ugymond — nagyon is érdeklődnek ilyen problémák iránt.

Kétségtelen az, hogy nagy lépést tesz az a kisgyerek, mikor az elemi iskolából a gimnáziumba lép. Egészen új világ tárul föl előtte. Új, vagy addig nem hullott elcokat tűznek ki előtte s mondhatjuk új módszerek szorint kell tanulnia. Ezt a nagy zökkenést nagyon sok gyerek megsínyli. Csodálkozva látja sok szülő, hogy gyermeko, aki talán esupa kitünő bizonyítvánnyal lépett a középiskolába, ott egyszerre megroppant s még a közepes tanulók sorába se tud felküzöldni. Természetesen a jó szülők előtt, ki a bűnbak, ki az oka o feltünő jelenségnek? A középiskola, a tanár. Mert hát a tanár nem *tanít*, nem *nevel*, — hanem *egyszerűen előad*. Tessenek megkérdezni a szülők 99 százalékát. Nem így gondolkozik-e.

A nagy közönséges fogalma sincs arról a munkáról, ami *ma* a középiskolában folyik. Fogalma sincs azokról az új módszerekről, amelyek szerint *most* a tanítást végzik. Uram! a praecogitások, az *előadások* korszaka régen lejárt. Ma már a gimnáziumban is *direkt módszerrel* tanítunk — vagyis jobban mondva *a diákkal együtt* tanulunk. Folyv nálunk is az, hogy az ismeretek legtöbbjét ott az iskolában sajátítják el a növendékek — a házi feladatokat a *minimálisra* redukáljuk.

A megmagyarázhatatlan zökkenésnek tehát valahol másutt kell keresni az okát. Nem az elemi iskolában! Nem! Ennyire nem szabad igazságtalanoknak lenniük. Hanem az *elemi és a középiskola közötti viszonyban*. Az elemi iskola a mai szervezeteiben nem készít elő a középiskolára. Annak a *népnevelés* a főcélja. Ezért tanterve így van összeállítva, hogy az a gyerek lehetleg mindenbe *beleszolgáljon*, amire csak a mindennapi életben szüksége lesz. Ezért aztán hihetetlen mennyiségű ismerettel tömik meg a fejet. Hogy ezt a kis nebuló meg tudja emesztetni, azzal sokat nem törődnek. Gondolják, elég ha ezt most beszéli, aztán majd belesimul a helyes tudatába akkor, amikor az az ismeret előfordul. A kis diákok azzal dícselkednek egymásnak: „Mi tizenket könyvet tanulunk”. — „Mi meg tizenhatot! stb.”

Mivel nagyobb tömegű ismeret beszédese lévén a cél, persze, hogy nem vezetheti be az a szegény tanító a növendékeit a legfontosabb tudományba: a *logikus rendszeres gondolkodás tudományába*. Már most tessék elkezdeni, mi lesz a kis gyerekekkel a középiskolában? A tanár felszólítja s szépen, szabatosan meg azt se tudja megmondani, hogy hívják. Nem tud szegény elmondani egymás után ket önálló mondatot. Ennek leírásáról ne is beszéljünk! És jön a magyar nyelvtan, jön a számtan, — sőt jön a latin! Kellene gondolkodni! Haj, de ott erre nem tanítottuk meg. Pedig az a magyar, vagy számtan-, latin-tanár bizonyos eredményt akar elérni már az *első* évben s így az ő tanterve föltelezi azt, hogy a gyermek már *tud* valamiesket gondolkodni. Tessenek elhinni nagy küzdelem az! Az előirt, beosztott anyagot is élvezgetni és az elemi oktatás hiányát is pótolni hiszen csak ennek a hiánynak pótlására kellene egy év! Nem csodálkozik az ember, ha komoly tanítói férfiak mindig sürűben hangoztatják az *előkészítő osztály* föállítását. Ennek szükségességéről persze lehet pro és contra vitatkozni, most itt nem terheljük ki erre, csak röviden vonjuk le a mondatokból a következményeket.

1. A tanuló tehát egy esomó homályos, rendszertelen ismerettel jön a középiskolába, ami csak *kolonc* rajta, aminek ott hasznát nem veszi, sőt csak teherként nehezedik reá.

2. A gyermek nem tudja a helyesírás elemeit.

3. Legkisebb gyakorlatla sincs abban, hogy bár egy kis mesét, történetet is — *önállóan* el tudjon beszélni.

Ezek után nagyon könnyű megfellelnem tanító-társamnak arra a kérdésre, hogy mit kíván a középiskola az elemi oktatástól. Tehát *nem kívánja* az ismereteknek azt a *horribilis tömegét*. Sőt nagyon lekötelezo bennünket, ha elhagyja a világtörténelmet, nemzetgazdaságtant, alkotmánytant a más egyebeket. Ezt persze egy tanító se teheti meg ezen o nem segíhet, ez csak jamber olaj marad.

Hanem azt igenis megtehetné a tanító, hogy nagyobb figyelemmel lenne azokra, akikről gondolja, hogy középiskolába mennek. A legszörűbben venné velük a *helyesírást*. Mekkora akadályt gördíteno el a tanár utjából! Sokkal tagabb nyert a *beszéd* és *értelmezéskorlatnak*. A középiskola szempontjából ennek kellene az elemi tanítás *gerincének* lennie. Vegül megterelné velük a 4 alapművelotet. *Semmi mást nem követel* a gimnázium az elemi oktatástól! Azt hisszük

4—5 év alatt azt el lehetne érni! *Hálásak* vagyunk azon tanítók iránt, akik ezt már eddig is megtehték. Mert ez növendékeinkon rögtön meglátászik. Öröm ezekkel a munka, meglepő az eredmény! Másrészt azonban sajnáltraméltok, mert a tanár nem haladhat velük úgy a hogyan megérdemelnek. Megakasztják a tanítást azok, akiknél ez a gondolkodás mód, azok a rendszeres alapismertok hiányoznak.*

Dr. Csipak Lajos.

Tanítók támogatása. Csikvármegye törvényhatósága legutóbbi ülésében tárgyalta az áll. tanítóegyesület elnöke által a fizetésjavítás tárgyában hozzájuttatott kérelt. Magavéva tette az indoklásban s ezen az alapon határozatul kimondta, hogy a tanítók emez ügyében felir a képviselőházhoz.

Képviselők a tanítókért. A „Csikmegyei áll. Tanítóegyesület” elnöke révén fölkerettek a csiki orsz. képviselőik fizetésügyük támogatására. Györfly Gyula dr., Sümegi Vilmos és Incze Domokos urak készséggel ígérték meg a tanítói érdekekért való közreműködést. Kállay Übul ur válasza sem méltatta a megkeresést.

* E cikkhez egy-két kiegészítő megjegyzést jövő számban hozunk. Szerk.

HIREK

— **Előléptetés.** Dr. Veregnes Sándor vármegyei tiszti főorvos a VIII. fizetési osztályból a VII. fizetési osztály 3-ik fokozatába lépett elő.

— **Egyházközségi közgyűlés.** A helybeli róm. kath. egyházközség f. hó 21-én, kedden a városúhá nagytérmeben, dr. Szekeres József plebános elnökletével közgyűlést tart, melynek tárgya a kepekivétel iránti felelteszések elbírálása.

— **Erdőmérnökli kinevezések.** Serényi Béia gróf földművelésügyi miniszter kinevezte az állami kezelésbe vett közösi stb. erdők szolgálati ágazatánál Giesegi Kiss Ernő erdőtanácsost címmel és Jeleggel felruházott m. királyi főerdőmérnököt és Máthé Ambrus m. kir. főerdőmérnököt erdőtanácsosokká, Becher Adolf m. kir. segéd-erdőmérnököt erdőmérnöké, az összesített rangsorozati létszamba Vető Gyula, Sztankó Zoltán, Szabó Benedek és Papolczy József magyar királyi erdőmérnökgyakornokokat segéd-erdőmérnököké.

— **A magánjavak igazgató Tanácsa kiténtetése.** Gróf Serényi földművelésügyi miniszter az erdősítési jutalmak kiosztása alkalmával szép elismerésben részesítette Csikvármegye magánjavainak Igazgató-tanácsát, neki ajándékozván Előd-Ilies Jenő „Levelhullás” című gyönyörű olaj festményét. Szép szavakban fejezte ki a miniszter elismerését az Igazgató-tanácsnak azért a sok és fáradságos nem ismerő munkaért, a melylyel az erdősítések körül fáradozik, s különösen azért, hogy legutóbb is 240 hold kopar területet erdősített be igen szép eredménnyel. Jól eső érzéssel vehettek tudomásul a Miniszter elismerését az Igazgató tanács tagjai, a kiket az önzetlen társaságrt és tevékenységért sokszor méltánytalan laudások értek. Ugyanezen alkalommal a Miniszter 400 korona jutalomban részesítette Fejér Kálmán erdőgazdókat, továbbá 100 korona jutalmat adott Csató Lajos erdőőrnek, ugy szintén 60—60 koronát utalványozott jutalom címén Czifra Vazul, Márton János, Csibi Lajos erdőszolgáknak.

— **Kiténtetés.** A vallás közoktatásügyi miniszter a Patronázs egyesület körében kifejtett tevékenységért Zsugor Zoltán csiksomlyói tanítóképző intézeti tanárt és Péter Sándor varold falvi róm. kath. elemi iskola tanítót elismerő okmánnyal tüntette ki.

— **Városi képviselőtestületi közgyűlés.** Folyó hó 13-án délután 2 órakor a városi képviselőtestület ülést tartott, igen rövid tárgysorozat mellett. Felelteszések folytán tárgyalott a marhavasártéren álló cinkus ház és a korsmajegy berlete.

Ezen ügyben az árverést a városi tanács megtartotta, de ezt tekintettel arra, hogy az árverés feltételei nem voltak közöztéve, a képviselőtestület megsemmisítette s újabb árverés megtartását rendelte el.

A gazdasági tanácsos előterjesztette a város ingatlan haszonbérletére vonatkozó árverési feltételeket, a melyeket változatlanul fogadott el a közgyűlés. Vegül előterjesztette a polgármester, hogy a városi villamostelep nem bírja már kielégíteni a villanyáram fogyasztást s ezért a telep kibővítésére szükség van. Bemutatta a Ganz céggel kötendő pótszerződést, a melyet dacára annak, hogy tárgysorozatba felvéve nem volt, a közgyűlés tárgyalás alá vett s több hozzászólás után egyhangulag elfogadott.

— **Önképzőköri székely diés.** F. hó 19-én d. t. c. 10 órakor tartja a csikszereadi gimnázium ifjusági önképzőköre első félévi nyilvános gyűlést. Az önképzőkörnek, mint ifjusági egyesületnek, célja az ifjuságban az életből már-már kivésző történelmi érzéket apolni, épen azért ezen gyűlésének másorat úgy válogatta össze, hogy abból a székely nemzet multja és történelmének legkimagaslóbb eseménye domborodjék ki. Egyszerintim azonban számol a közönség hazafias érzületével is, hogy ilyen ünnepségeket ezután is lehessen tartani. Az önképzőkör e gyűlésre szívesen fogad vendégeket is. A musor annál inkább érdekes, mert valamennyi pont székely kérdéssel függ össze.

— **A státusi igazgatótanácsa.** Az erdélyi róm. kath. státusi igazgató-tanácsa gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök elnökletével f. hó 13-án Kolozsvárt ülést tartott, melyen részt vett vármegyeinkből Mikó Bálint v. b. t. t. is. Az igazgató tanács folyó ügyeket végzett el.

— **Polgár-bál.** A csikszereadi ifjusági a létesítendő sétányt alap javára 1913. évi február hó 1-én az Európai-színház szesz teremben jótékony célú táncmulatságot rendez. Belépő-díj: Csáljégy 3 kor. Személyjegy 2 kor. Kezdet este 8 órakor.

— **Figyelem!** A m. kir. közigazgatási bíróság 9227—912. számú ítéletének indokolásában kimondták, hogy ha maga a jelölt a választással összefüggésben egy szavazaton pénzét adott, ez a körülmény a többi tanu-vallomásoktól el is tekintve, feltétlen semmisségi ok, minél fogva az igazoló-választmány törvényeszerűen semmisítette meg a Csíkszentmiklóson 1910. évi december 3-ik napján tartott törvényhatósági bizottsági tagválasztást. Jó lesz ezt emlékeztetelben tartani, ha ugyan lesz még ilyen választás.

— **Ki lesz az erdélyi püspök?** A kérdés már fel van vetődve, s csakugyan érdekes kombinációkat hallani és olvasni. Mi azonban korainak tudjuk és hisszük az egész tervezettest. Illetékes helyről ugyanis azt a választást kaptuk, hogy maga Majláth még e kérdésben hivatalos körökkel egyáltalán nem tárgyalt. Azonban — szél fuvallat nem indul.

— **Nagy betörés Sepsiszentgyörgyön.** Sepsiszentgyörgyön Hochmann Jakab ékszerüzletét a minap feltörték. Az eddig ismeretlen tettesek, akik a jelek után néve négyen-ötven lehetnek, éjjel kibontották az üzletnek a Kaszinó udvarára nyíló ajtaját a falból, majd lefeszíteték a lakatot és a záro vsakait s azon át behatoltak, kifosztották a boltot. Közel száz aranyórárt és száznál is több ékszerűt, nyakláncokat és gyűrűket vittek el. Javában folyt a helyszíni vizsgálat, mikor egy kilyéni parasztagda több ezüst fülbevalóval jelentkezett, előadva azt, hogy Kilyén felé az országuton találta. A csendőrség kocsin azonnal Kilyéne hajtatott. Itt az állomáson az ő előadta, hogy egy parasztruhába öltözött, de benyomása szerint uriember több csomaggal felszállt a vonatra és Eresztvényre váltott jegyet. Az illető, az ő szerint nagyon izgatott volt. A nyomon haladva, megjutta a csendőrség, hogy a gyanús ember Eresztvényen lényeg leszállt, de tovább már semmi adat sincsen. Az ellopott holmi értéke 15 ezer korona. A sepsiszentgyörgyi rendőrség széleskörű nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére.

— **Teaestély Csíksomlyón.** A Csíksomlyói Jótékony Nőegyesület saját pénzútra javára rendezett teaestélye folyó hó 11-én szép sikerrel tartott meg. A helybeli intelligencián kívül kellemes érdeklődést mutatott a vidék közönsége is. Az így alakult szűrény kis társaság feszelen családias modorban vég cigányzene hangjai mellett a reggeli órákig mulatott együtt. A siker érdemei Wégerné és Slobberné urnókat, mint rendezőket illeti meg, kik pedáns gondallal ügykeztek a mulatók kedvét tejjessé tenni. Óhajtottak volna, hogy az amugy is megfoglyatkozott helybeli kis intelligenciánk teljes részvételével, jövőben is hasonló kedves összejövetelen gyakran találhassunk.

— **Ismeretterjesztő előadás.** F. hó tizenötödikén kezdte meg a főgimnázium tanári kara a helyi honvéd-zászlóalj legényeinek számára rendezett előadás-sorozatát. Az első előadásban Ágner Béla tanár Erdély iparát ismertette.

— **Befagyott hangverseny.** Erdélyi tilinkó művész szerdára hirdetett estélye ugyan szépen befagyott. Nem is csuda. Most már csakugyan heáll nálunk is a tél. Az pedig nem szokott tréfálkozni. Mindamellelt, kár volt érte, mert a műsor igen előkelő volt. És a nagy színházterem kivilágítása odavonzott 5. mondd és olvasd őt vendéget.

— **Kézdivásárhely és Sepsiszentgyörgy.** Már régóta verseng e két város. A legerősebb tiltkozó pont mostanában a törvényeszk kérdése. Annak a megye székhelyébe áttétele körül már eddig is heves viták folytak. A napokban valóságos hírlapi polemia foly e ügyben pro és contra. Csakugyan furcsa és jellemző volna, ha az ellenzéki magatartásról is hies „vargaváros” elvesztené e fontos intézményét.

— **Marosvásárhely ünnepe.** Nagy és fényes ünnep zajlott le a napokban a székelyfővárosban. Dr. Bernády György főispán emelkedett óváciok közepett iktattak be uj és fényesebb székébe: a főispániba, ahonnan még nagyobb lendülettel szolgálhatja a meglepően fejlődő város ügyét. A tisztelgők hosszú sorában tudniunk volt arról városunk polgármestere, az új főispán volt kollégája dr. Ujfalussy Jenő is.

— **Ugron János belktatása.** Hasonló ünnepségről számolt be „Ugyvarhelyi Híradó”. Udvarelymegye független politikai lapja. A beiktatás jan. 8-án fényes keretek között történt. „Az ünnepség külső fénye — ugymond a Híradó — és belső melege igazolták, hogy nem az erősek, nem a hatalmasak által szüggerált ünnep, hanem a szívek, az elmék, az érzések történelmi igazságszolgáltatása volt az, mely ünnepé emelte a napot!” Az új főispán nemcs onérzettel duzzadó székfoglaló beszédet mondott. Vajjon elmondhatná-e vele minden fényes állásu ember e fölemelőn ható igéket: „Jelszavam volt és mar ad: Igazság, becsület.

Módszercem: A nyíll, lérfias, őszinte, egyenes eljárás. Eszközöm: A jó példaadás.” Vajjon elmondhatná-e?

— **Egy harmadik belktatás.** Nem sok időközre

ezenkultán szintén hangzatos szótíradék közölte iktatták be Marostordavármegye főispáni székébe Szász Józsefet. A hétnek tehát kijutott az ünnepekől. A székely vármegyék csakugy zsongnak a csinosan leplezett szófizmak tömegétől. Majd megválnak, hány zsák telik. Mi válik be a sok búsike igéretből.

— **Főrabbi-iktatás.** A Csíkszeredai Aut. Orth. Izraelita Hitközség mint Anyakönyvi Kerület folyó évi január hó 19-én délután iktatja be templomában ünnepélyesen főrabbiját tisztelőnd Glasner Jakab urat. Az ünnepély sorrendje: 1. Ünnepélyes fogadtatás a pályaudvarnál déli 12 órakor 2. Ünnepi ima 3. Tisztelőnd Glasner Jakab székfoglaló beszéde. 4. Ima 5. Ő felségéért. Délután 1 órakor az izr. templomban.

— **Általános sztrájk.** Súlyos veszedelem fenyegeti hazánk gazdasági életét. A munkásság százezrei általános sztrájkra készülődik Tisza—Lukács választói szornyszlóttel szemben. A kormány az oka, reá fog szállni ebből kifolyólag is az ország átka.

— **Az új hercegprímás székfoglalója.** Csernoch János e hó 6-ikán foglalta el az esztergomi érseki széket és ottl kezdve az esztergomi érsekség minden anyagi és lelki ügyének ő a korlátlan intézője. Az esztergomi székesegyházban tartott nagymise után az egybegyűlt káptalan jelenlétében dr. Rajner Lajos általános érseki helynök felolvasta a pápai brévet, a mely az új hercegprímás kinevezéséről szól, mire a káptalan tisztelget az új prímás előtt.

— **Meghívó.** A csíkmegyei polgári leányiskola növendékei folyó év február 1-én (szombaton) Csíkszeredában a „Vigadó” színházteremben ténccal egybekötött jótékonycéllú színelőadást tartanak, részben a polgári isk. tanárok háza és részben a tanulmányi kirándulás atpja javára. Kezdeté délután 5 órakor.

Színre kerül: „Rab Matyas”. Nagy dalnok 3 felvonásban Ista: Rajna Ferenc Zenéjét szerző: Csobor Károly. Vezetni: Nádasy Béla zenetanár. Színjelöltek: Szilágyi Erzsébet Lőrincz Irma Matyas, a fia; fogoly: Prágiban Kunczy Drigitta. Pácsi Gierő János szolgágyerekek: Matyas mellett: Helleg Frida, Dierzy Ilona Lysik, a fiatal szidőhitközség előjárója Winkler Róza Gita, fogadott leánya Kovács Ilonka. Aludt: Lysik székessége Farkas Margit Gabriell, diák a prágai főiskolában Farkas János Czudák hitközségi szolgá Neufeld Elza Futar-Drágyi, a Honvadász hűve Sándor Gizella Szarona Dina Lea fiatal Leányok Borondi Ida Antal Erzi, Helvig Ella. Mikhol: „Ghettó” öre Kovács Pirokka A főpap Milton Juliska. Diákok a prágai főiskolában: David Róza, Keilló Margit, Nagy Steli, Nagy Erzi, Török Irma Bauer Erzi, Bartos Irén. Vasáros asszonyok: Ambrus Mariska, Meskó Vica David Rozsi. Piaci elárusítók: Sándor Irén, Vajna Margit, Fekete Ilona, Papp Irén, Orbán Irén, Helvig Nellé, Csikó David Margit, Lehne Ilonka, Deaky Erzi, Schuch Hermán, Zsalkó Pirokka. Apródok: Maraszkly Erna, Hajnó Judit, Dabos Pirokka, David Juliska, Kánya Irén, Oláh Karolin, Merza Ilonka, Merza Frida, György Erzi, Ambrus Margit, Biró Juliska, Kovács Böske, Holó Róza, Farkas Sári, Jakab Mariska, Sándor Olga, Kinczler Irén Rencz Irén Történelk 148-ban, az 1. felvonás Prágában a „Ghettó” kapuja előtt, a II-ik a zsidó hitközségi előjáró házában, a III-ik a Morva—Magyar határon.

Igy szól a meghívó. Es tegyük e hozzá kísérőt? Bizonyára főlősteleg. Hiszen nagyon jól tudjuk mindnyaján, hogy a polgári iskola igazgatósága minden alkalommal kedves és finom izlésű műsorral szórakoztat. Ez a mostani estély azonban — a meghívó is elárulja — szókátlanul nagy stílusú és fényesnek ígérkezik. S mi, akik szerencsések voltunk egy-két próbat végig hallgatni, nyugodtan írhatjuk: maga ellen vét, aki meg nem győződik róla, mit lehet magamegyzőző kitartással és nemes ambícióval produkálni gyerekekkel. A rövid farsang előkelő sorozete mindenesetel bizonyossága lesz Nádasy Béla zenetanár ügybuzgóságának, aki laikusoktól soha meg nem érthető vesződséggel hónapokot át tartó izgalmas munka árán tanította be a szép operát. Az elismerés koszorujából bizomnyal az övé lesz a legszeleesebb levél.

— **Kína hadikészülődése.** A „Ruszköje Szlovo” értesülése szerint a kínai hadügyminiszter a Csan-szuntól Karbing, továbbá a Zizikartól Kilarig terjedő területeken, valamint San-hsi és San-hsi tartományokban és a Mongólia határszélehez közlelve összes városokban elrendelte a hadi készültéget. A kínai kormány Franciaországban tizenkét Blériot monoplant rendelt, amelyeket három hónapon belül kell szállítani. A francia repülőgépgyárosok ezenkívül arra is kötelezték magukat, hogy saját instruktoraikkal egy év alatt kínai pilótákat fogják kiképezeteni. Hankouban, Csiufuban, Tiencsinben és Sanghaiban különben az orosz-ázsiai bank fiókintézetei előtt nagyszabású tüntetések folytak le.

— **Kassáról Marosvásárhelyre.** Amint hírlík, befejezett dolog, hogy Komjáthy János kassai szingizagató már ez év tavaszán bevonnul tarsulatával Marosvásárhelyre s ez a bevonulás egy új színikerület szervezésének kezdete. Kassáról írják, hogy Komjáthy az 1914. év őszén lejáró kassai szerződés többé nem kívánja meghosszabbítani, hanem a helyett, Brassó Marosvásárhely és Nagyszeben bekapcsolásával új kerületet szervez. A színtülyi bizottság a közel jövőben fog határozni a kérdésben. A színházra Faragó Ödön máris benyújtotta pályázatát.

— **Tejes edények tisztántartása.** Ugy az ember mint állategységigénynek igen fontos feltétele. A földművelésügyi miniszter, miután az utóbbi időben többször előfordult, hogy ragados száj- és körümlájással fertőzött helyekről a fogyasztókhoz és termelőköz köldött és tisztálatlan tartott tejes kancák fertő-

zést közvetítettek — a tejes edények gondos tisztogatását rendelte el. A kik a tejes kancák állandó tisztántartására kiváló gondot nem fordítanak — ezen teendőik elmulasztása kihágásának minősítetik és 200 koronájú terjedhető és 1907. évi 10 t-c. 23. §-ában megjelölt czélokra fordítandó pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén pedig megfelelő elzárással büntetettek.

— **Uj vicinállok a Székelyföldön.** Marostorda vármegye és Marosvásárhely város közönsége több vicinális vasut építésre kapott előmunkálati engedélyt. Ezek közt egy évre szól a marostordai helyi érdekű vasut Mezőbánd állomástól Mezőkapusig, illetve Kolozsnagyida állomástól Beszterce állomásig és Parajdtól a székelyudvarhelyi állomásig, végül pedig a mezőkapustól Magyarocsap állomásig tervezett keskeny vágányú vicinális vasutvonalak engedélye. Ezenkívül a marosludas-besztercei vonal Mezőmehes állomástól a Máv. Aphahida állomásig tervezett keskenyvágányú vasutvonalra is megadta a kereskedelmiügyi miniszter az előmunkálati engedélyt.

— **Az oláhok terjedése a Székelyföldön.** Az 1910. évi népszámlálás statisztikája Erdély három székely vármegyéjére nézve megdöbbenő adatokat vet felszínre. Csík, Háromszék és Marostorda megyékben foglyott a magyarság és szaporodott az olátság. Csíkban 10 évvel ezelőtől fennálló arány változatlan; a változatlan helyzet egyet jelent térszétésével, mert a magyarság 86.4 százaléka nagyobb arányú természetes szaporodás folytán hódításra volna hivatva. Háromszékben 16 év alatt 2 százalékkal foglyott a magyarság és az olátság száma 144 százalékról 15.5 százalékra emelkedett. Marostordában szintén apadt a magyarság aránya s emelkedett az olátság.

— **Pestvármegye a kormány ellen.** Az ország első vármegyéje: Pestvármegye — Kossuth Ferenc: Prónay Dezso báró és Förster Aurél bizottsági tagok indítványára — határozatlán kimondotta, hogy a mai kormányt, mely a polgárság jogos oktatása elől el zárkózik, a törvényhatóság bizalmára méltatlannak találja. Reccseg-ropp tehát a munkapárti kormány oldal börtánja s nincs mese az idő, mikor egészen össze is roppan.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

B. Csíkszereda. Névtelen, vagy álnéves cikkeket nem vehetünk komolyan figyelembe. Leplezze le hát magát a zerozó.

K. J. Csíkszereda. Későn jött, de köszönettel vettük. A jövő számban hozzuk.

Tálibeknek. Szives érdeklődésükre most csak annyit válaszolunk, hogy a hivatalos hírdetmények monopoliuma tényleg fennáll és alkalomuk volt meggyőződni arról, hogy e végből illetéketlen befolyás érvényesíttetett. Ha azonban ez a „piszkos konkurrencia” meg nem szűnnek, nem fogunk késni az egész dolgot a nyilvánosság előtt bemutatni a maga póre mivoltában.

CSARNOK.

Fényképezési apróságok.

— Közl: Szemeré László. —

Megyenkben fellünn kevés amatőr fotografus van, s ez sehogy sincs aranyban a még meglévő természetrajzi és etnografiai kincsekkel. Az ifjúságnak íly irányú utmutatói alig vannak s így a tanulósg közölt sem fejlődik egy, mint másutt, pedig manapság a fényképezet oda fejlődött, hogy kevés befektetéssel rövid időn belül szép eredményt érhet el hárki, s nagyon sok viszonylatban ennek anyagi hasznát is veheti.

A sivár állapotnak hű mutatója az is, hogy még fixáló sórt (alkénessavas nátrót) se lehet kapni a gyógyszerteráinkban se a papírkereskedésben.

Igy aztán többen kedvüket vesztik, midőn az általuk hozott fényképek hírtelen elfogy.

Mivel szeretett látnunk a tudományos ismeretterjesztés részére is nyitva áll, azért néhány fényképezési vivmányt ismertelek ezuttal.

Magát a fényképezetet legelszerűbb egy gyakorlott amatortól eltanulni, de alkalmas szakkönyveket is lehet rendelni a könyvkereskedők révén.

Hogy a színes fényképezés is meg van már oldva, ezt sokan tudják, de annál kevesebben csinálnak magok, holott az eljárás meglehetősen egyszerű, s a lemezek se túlságosan drágák.

(1 drb 9×12-es üveg vagy film negatív 1 kor.)

De az eredmény e téren csak színes üfuglemezek előállításig terjed, amit aztán diapozitívként baklra függesztve, vagy alkalmas, u. n.: autokron tükörök elé téve szemléltethetünk, s ezek valósággal meglepő színpompájuk lehetnek, ha sikeres a felvétel.

Papírfelületre is rávitték már a színes képeket. s

ilyen papíros! egyes cégek már kezdettek is árulni, de tudományosan beszüntették, mivel az így nyert képek színelvágók, hamar kifakulnak. Amit színes fényképeként itt ott kirakatokban láthatunk, azak kézzel színezettek s így éppen olyan távol állanak a színes fotográfialástól, mint Makó Jeruzsálemtől. A színes illusztrációk is más mezőre visznek a reprodukálás révén.

Az autokron fényképezés is elsajátítható, mint fentebb említett, bárki által, előkészítő olvasmányul a Természettudományi Közlönyökben megjelent ily tárgyú ismertetőket ajánlom; újabban a fényképező tárgyzékek is kiterjeszkednek az eljárás ismertetésére, vagy küldenek utmutatót.

Mivel a színérzékeny üveglemez vagy film hosszabb megvilágítást igényel a közönségeseknél, azért az előbbi célra erősebb fényerejű lencse kell, tehát jobb aplanát, vagy anasztigmat. Azért említem ezt itt, hogy aki fényképező gépet vásárol, jól teszi, ha már eleve olyant vesz, amelyik aztán a színes képekhez is alkalmas lesz. Kezdő ugyan, solase legyen gépet és felszerelést addig, míg egy amatőr fotografus barátjának tanácsát ki nem kéri. Mert a cégek tanácsa nem lesz érdeknélküli, vagy legalább nem mindég.

Van még egy érdekes fényképezési vívmány, a miről azonban már kevesen tudnak, ez a plasztikus fotográfia. Igaz, hogy ez csak tudományos vívmány, mert ilyen képek előállítására való lemez még nem került a piacra, annak ellenére, hogy az eljárást, — illetőleg az alapelvet a Term. tudományi Közlöny már 1908-ban ismertetette. A fentelől Lippmann-féleknél nevezik a plasztikus képek készítéséhez való lemezeket. A képek diapozitív üvegek, papírra át nem vihetők a dolog természetéből kifolyólag, mint alább látni fogjuk. Hogy miként plasztikus ezek a képek, azt óhajtom röviden ismertetni. A közönséges fénykép a térbeli plasztikát csak egyfelől mutatja, jobb a stereoszkóp, míg a Lippmann lemezeire hozott kép egyenesen bámulatba ejti a szemelőt.

Amennyiben az, végünk példához két fényképet egyént (képezjük, hogy felvételek az egyik takarta a másikat, vagyis a háta megett volt az elsőnek), szemközti nézetben úgy, hogy csak az első látjuk, más nézőpontból pedig úgy, hogy már a második emberből is fog látszani valamennyi, akár csak ha a valóságban néznék őket, mikor is ha az első által takart egyént is látni akarjuk, oldalvást kissé helyet kell változtatnunk. Azért nincsen ezen eljárás a gyakorlatban elterjedve, mert nehéz ilyen lemezeket gyártani, a képkészítés még egyszerűbb, sőt annyira egyszerű, hogy még gép se kell hozzá, csak egy alkalmas exponáló szerkezet (kazetta).

Hogy megérthessük a képek elkészülését, szükséges még a lemez készítésének rövid ismertetése. Bizonyos módszerrel az üveglemezre öntött fényérzékeny kollódium réteget felhagyasztják olyként, hogy annak egész felületén számtalan sok egyenlő nagy hólyagokacska legyen sűrűn egymás mellett, — akár csak az összetett szemű bogarak szemei. Egyenként a hólyagok csak 0.5 milliméter átmérőűek, s mindnyája gyűjtőlemezeken szerepel, s mind lefotografálja a maga előtt lévő tárgyat, ha a kazetta fedelét kihuzzák s így exponálnak.

A lemez közepén lévő hólyagokacska — visszatérve az előbbi példához — úgy fényképezik le az egymás megett álló két egyént, hogy csak az első látszik, míg a lemez sarkai felé esők fokozatosan többet és többet engednek láttatni az első háta megett álló emberből is.

Rendes előhívás és rögzítés után pozitív készítenek hasonló természetű üveglemezre, s ez a valóságos plasztikus fénykép, mert a nézőpont változtatásával — ismét az idézett példa — képesek vagyunk a két egyént szemlélni egyazon lemeztől úgy, hogy csak az elől állót látjuk vagy részben a másodikat is (persze a nézőpont változtatásával), mely esetben mindkét médium kissé részatos állásba kerül, ha t. i. felvételek a lemezzel szemközti álltak. Mivel a szemközti álltak. Mivel a szemlélés ilyen módja csak állásztó testen átnézethet történhet, ezért nem lehet ezen képeket papírosra vinni.

S most még többet kérdezhetünk, hogy az mi-ként van, hogy a sok apró kép helyett, melyeket a gömböcskék külön-külön fényképeztek — mi csak egy, összefüggő nagy képet látunk? Ennek is megvan a maga oka, jelesen mindenik gömböcske lefotografálja az előtte lévő tárgyat, csak hogy nem egyformán, hanem a sarkok felé esők többet rögzítenek azokból a képrészletekből, melyet a lemez közepén lévő hólyagokacska helyzetüknél fogva vagy nem, vagy csak igen kevéssé rögzíthetnek. Ezeket a képrészleteket az öntudat egyesíti egész képpé, éppen úgy, mint rendes nézőskor is eljárunk (bár öntudatlanul, mert hiszen az állatoknál is így van) — midőn nem a szemlencsénk által lerajzolt fordított képet érzékeljük, hanem az annak megfelelő való képet. Az 1908. évi Természettudományi Közlönyben Lippmann eme szellemes találmányát dr. Kelen Béla ismerteteli, ott a lemezek szerkezete is leván rajzolva.

Általában az említett folyóirat mindennemű természetudományi mozgalom fellelézés, találmány stb. ismertetésének leghitelesebb közege nálunk, szenkinek se volna szabad hiányoznia az irászatáról. — A jó pap is holtig tanul, s néha csodásnak vélt dolgokat ért meg az ember a fentit folyóirat füzeteiből. — (Havonta kétszer jelenik meg, előfizetés ár 3 korona évente, a Társulatba belépőt egy ár tagnak kell ajánlani).

Ezt részéről szívesen vállalom. Az évi tagdíj ellenében nemcsak a Természettudományi Közlöny jár, de igen kedvezően lehet tudományi tárgyú könyveket vásárolni stb.)

Onnan olvasom — s ezt minden magas hegyvidéki fotografusnak (amatőrnek) jó tudni — hogy a tengerszín feletti magasságok növekedésével csökken az exponálás időtartama, vagyis ha 1000 méter magasságban fényképezek, kevesebb ideig kell megvilágítanom a lemezt, mint ugyanolyan körülmények között a tengerszín táján. Ezért Csikra sem érvényesek az u. n. expozíciós táblázatok a magok szigorúságában, hanem ennél magasabban vagyunk, annál rövidebbre kell szabni a rubrikák által javasolt megvilágítási időt, mert a Nap fényerejének intenzitása már 1000 méter felé erősen növekszik, ezt tehát havasi kirándulásainkkor készített képeinknél célszerű számításba venni.

Persze vannak más rendszerű exponálásmutatók (a fotometer félek) ezeknek birtokában már nem kell erre kiterjeszteni a figyelmünket, mivel ezek mindég a jelenlévő, tehát adott fényerősséget mutatják.

Ezt Kutly Devső említi az említett folyóirat 1898. évi utolsó számában, ahol egyéb adatok után kutatva csak most vettem észre, s csak most látom át, hogy egyes havasi felvételeim mért lettek tulerponálva.

Még megjegyzem, hogy a fényképezést nemcsak nyári „sport” mint sokan kényelentől indítva állítják, különösen itt Csikban nem az. Vidékeink legszelbebb telen, s mikor a völgyekben alant az Ott dere lappang, fent, 7—800 méterfől kezdődőleg szép idő szokott lenni, s ilyenkor nagytóhoz hasonló gyönyörű felvételeket készíthetünk (Felsők tere szebb, mert ennek ködtengerében sziget van, a Nagysomlyó hegy!) A havason tartózkodás kellemesebb ilyenkor, úgy, hogy az ember igen kelletlenül jön haza.

KÖZGAZDASÁGI ROVAT.

Agrárizmus.

(Folyt. és vége.)

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület főként a nagy- és középbirtok érdekeiben álló reformokat (határvidéki-üzlet, szabadraktárak) sürgeti (bár a telepítési törvény s az uszaratörvény megalkotásáért is sikra száll) és a vámtarifában és az Ausztriával kötendő kiegyezésben a mezőgazdaság érdekeinek hathatós védelmére törekszik. A „Magyar Gazdaságvédelem” ellenben főként a kisparasztok érdekeiben működik, szövetségeket és gazdaköröket alapítván. A két egyesület egyébként kölcsönösen támogatja egymást, megkönnyítvén ez által a társadalmi és politikai akcióit.

Oly zajos politikai sikerekre a magyar agrárizmus nem hivatkozhatik, mint a német, de annál több történt a csendes munka terén. A gazdakongresszusok, kiállítások azt célozták, hogy az országban a meddő közjogi fellegas helyebé egészségesebb gazdasági kérdések megvitelése jobban érdekelje a közönséget, mint teazem a szegedi katonák koszornó-ügye. Sajnos, e tekintetben az eddigi eredmények koránt sem veteledhetnek a technika tökéletesítése és a vámtarifa, valamint a kiegyezés körül kivívott sikerekkel, de ebben már nem az agrármozgalom hibás, hanem a közvélemény „vis inertiae”-ja.

Az agrármozgalom a nagyközönség egy része helytelenül itéli meg. Agrárizmus, klerikalizmus, konzervativizmus körülbelül egy jelentőségű a közvélemény bizonyos rétege előtt. Pedig az agrármozgalom alkotó hatalmas folyam tálpláló ereit kutatva, azonnal észrevehetjük, hogy itt nem egy, hanem két különböző mozgalom kapcsolódik egybe, amely ezidőszorint őket egy mederben hajtja ugyan, de a közönség mellett is nagy érdekelletéket hord méhében. A parasztság védelme, gazdasági és kulturális érdekeinek előmozdítása nem közvetlen érdeke a nagybirtokosok, sőt ezzel bizonyos tekintetben ellentétes, amennyiben magasabb munkabéreket jelent. Ha emok ellenre a magyar agrárisuk erőteljes parasztpolitikát is hirdetnek, ez mutatja, hogy ok a mezőgazdaság fontos érdekei mellett a szociális szempontoknak is képviselői kívánának lenni. Hogy ez a mozgalom később nem fog-e alkotó elemire bomlani, a nagybirtok és a parasztság érdekei nem-e két ellentétes társadalmi és politikai egyesülés keretében nyerne kiéleltetés, az a jövő títka. De ma még az agrárizmust, főként a magyar agrárizmust, ki-zárólag a nagybirtok létfontosságú csak tájékoztatni ember tekintheti.

A külföldi politikai viszonyainak tájékoztatásokat ugyan az erősítette meg ezen hitőkben, hogy Németországban, az agrárizmus szülőföldjén, a konzervatív nagybirtokosság és a klerikalizmus centrum volt legbivőbb szöszölője a mezőgazdaság érdekeinek, a szabadelvű kereskedőkkel és nagyparaszttal szemben. Az pedig igen kevesen tudják, hogy Franciaországban, hol a parasztság liberális, az agrár irány erősebb, mint bárhol. De azért Jaurès pártját agrárprogramjáért senki sem fogja klerikalizmus és konzervativnek tekinteni.

Az agrárizmus nem egye támadóban fellépő jelenségében, de mint nagy gazdasági, társadalmi mozgalom, hadat üzen az egyeni, a szabadversenyen alapuló gazdaságpolitikai rendszernek. Állami beavatkozást, vagy társadalmi szervezkedést kíván a verseny tulkapasit ellen s ezáltal a gazdasági alakulás megváltoztatására törekszik. Ha ezen törekvése egyes termelő osztályokat kelletlenül érint s ha a harcoló agrárizmus tulép is a jogos önvédelem határán, azért e mozgalmat konzervativnek feltüntetni nem lehet. Az agrárizmus nem a mult rendi intézményeit törekszik viszoallítani, de szociálpolitikai és gazdasági reformokat óhajt s így egy erős gazdasági közvélemény kialakulására jótékony befolyással van. Természetesen a termelési ágak egysulya érdekeiben a kereskedőknek és iparosoknak is szervezkedniük kell, mert csak így jülhet létre tartós gazdasági béke, (bármily ellentmondások lássék is ez) amint hogy az általános fellegyvezés legerősebb biztosítóka az európai békenek. Az egyeni harc koru gazdasági téren is megszűnt s észrevétlenül hal-dunk ama korszak felé, amidőn a termelők legfontosabb érdekeiket együttesen védelmezik. E fejlődésnek egyik alaposzlópa a tisztán polgári agrárizmus.

A mű tej. Riegler kolozsvári professzor növény-tej találmánya iránt világszerte nagy érdeklődés nyilvánult meg s százzszámra érkeztek a találmány megvételére vonatkozó ajánlatok. A tudós professor az ajánlatokat visszautasította s a mesterséges tej értékesítését egy e célra alakult részvénytársaságra bízta. A részvénytársaság ügy finansciális, mint komerciális képessége a legjobb sikert biztosítja a műtej értékesítésének, mely iránt a külföldi konzulatosok utján tekintélyes létecsoporthok érdeklődnek.

Fordulat a pénzplacon. A pénzpiac válságos helyzete fordulóponthoz ért és javulni kezdett. Berlinből és Londonból érkezett hírek szerint a magánkamatláb csökkent. Budapestben már a külföldi pénzajánlatok mutatkoznak az ha a jelek nem csálnak, az angol bank néhány nap mulva 1/8%-al szállítja le a kamatlábat. Ideje is volna, ha már egy kis elviseletetőbb állapot jönné.

Sz. 35—1913.

Bérbeadó vadászterületek.

Csikvármegye magánjavának Felsőtölgyes I. határ részben fekvő mintegy 55 009 kat. hold kiterjedésű erdőbirtokán gyakorolható vadászati jognak 1913. évi április hó 1-től 1928. éki április hó 20-ig terjedő 16 (tizenöt) egymásután következő évre leendő bérbeadás céljából Csikvármegye magánjavai igazgatóságának irodájában (Csikszereda vármegyeház) folyó évi március hó 15-én d. e. 10 órakor zárt írásbeli ajánlattal egybekötött nyilvános szöbeli árverés fog tartatni.

Ávdalomány: Medve, farkas, vadászó, öz, ezidő szerint még kevés szarvas, sok siketfajd, császarmadar és egyéb apró vad.

Évi hasznóbér, mint kikiltási ár az első öt éven évenként 1500 korona, mely az állagok 1000 korona évi bérösszegben is megajánlható.

Bánatpénz 300 korona.

Bővebb felvilágosítás, valamint a bérbeadó vadászterületről szóló általános árverési és szerződési feltételek Csikvármegye magánjavai igazgatóságánál (Csikszeredában, vármegyeház) s a Gyergyótölgyesi m. kir. erdőgazdálkodásnál szerezhetők meg.

Csikvármegye magánjavainak igazgatósága. Csikszereda, 1913. évi január 7.

Dr. Csiky József,
igazgató.

Madártani állomás Zsögödön.

Elvállalja magyarhoni madár és tojásgyűjtémenyek, vagy egyes darabok meghatározását, madarak szakszerű, természetűl kitömését.

Megnyitlt: 1912. évi október hó 1-én.

SZEMERE LÁSZLÓ

a zsögödi Madártani Állomás tulajdonosa.

Meghívó

A CSIKSZEREDAI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
XXX. Üzletévi Rendes Közgyűlését

Csikszeredában, 1913. év február hó 2-án d. u. 2 órakor kezdődőleg saját helyiségében fogja megtartani, melyre a t. Részvényesek tisztelettel meghívataknak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Igazgatósági jelentés és zárszámadás betérjesztése. 2. A felügyelő bizottság jelentése. 3. A felmentvény megadása iránti határozat. 4. Általános tisztujtás. 5. Az igazgatóság indítványai.

Az alapszabályok 20-ik §-ának kivonata.

A szavazati jog akár személyesen, akár két tanu által aláírt felhatalmazással ellátott megbízott által — kinek azonban részvényesnek kell lennie — gyakorolható.

Nő részvényesek csak felhatalmazott által, gondnokság vagy gyámság alattiak gondnokuk vagy gyámjuk, illetőleg ezek felhatalmazottjai által gyakorolhatják szavazati jogukat: ez utóbbi esetben nem kívánatik, hogy a megbízott részvényes legyen.

Azon részvényesek felát, kik 1913. január 1-ig az infézet részvénykönyve szerint, mint ilyenek igazolva voltak, a tenebbi módon szavazati jogukat — részvény bemutatása nélkül — gyakorolhatják.

A Csikszeredai Takarékpénztár Részvénytársaság Igazgatósága nevében:

Csikszereda, 1913. január 13-án tartott üléséből.

Nagy Imre,

elnök.

Fejér Antal,

ügyész-titkár.

Olcsó Butor

bevásárlási forrás Rákóci-utca 36. szám,
Hajndó József-éle ház, Csikszereda,
ahol finom fabutortól vásári festett butorig,
a legolcsóbb árak mellett kaphatók.

VARÁZSFUVOLA.

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „varázsfuvola” rendkívül kellemes, 20 acél trónbita hanggal és 4 erős bőgövel van ellátva. Díszes kivitelben, kotta-füzettel, dalokkal, tokkal, ajándékkal együtt csak 4 korona.

Csakis Wagner a „Hangszer-Király” országszerte elismert legolcsóbb hangszerárúházában kapható, Budapest, Józsi körút 15. Gyorsjavító műhely. Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket.

Keresünk Vezérképviselőt

ELSŐRANGU

Smith Bros írógépünk elárulására
Csikmegye

területére kedvező feltételek mellett — Csakis feltétlen elsőrendű cégek ajánlatait vesszük figyelembe.

SMITH BROS Írógéptelep, Faragó Testvérek
Budapest, IV. kerület, Nagymező-utca 8. szám.

Kawa-Santal-Kapszulák

kittinó szer húgy-csőfolyás, kankó, herelob, hólyaghurut és idült fehérfolyás ellen. Meglepően gyors hatás.

1 doboz ára 3 korona.

Dr. Bojta-Injekció ezzel egyidejűleg használva. — Orvosilag ajánlva. 1 üveg 1'60 ehhez egy feeskendező férfiaknak, vagy nőknek 1 korona 50 fill. — Eredményért kezeség.

Universal-Fluid felülmúlhatatlan hatású testszagátá-soknál, reuma-, csusz-, fej-, fogfájás-nál és bőrvizketegségűnél. 1 próba üvege 40 fl, 1 nagy üveg 1 K 50 fl.

qhribanek K. M. gyógyszerháza a Kereszthez
Temesvár, Erzsébetváros, XIV. Hunyadi-ut 30.
Vizsont-elárulások jól fizetve.

Alcsiki Bank r.-társaság Csikszentmártonon

1913. január 1-től, további intézkedésig

betétekert 5 százalék kamatot fizet és a betéti kamatadót is viseli.

Mátrai Ignác

órá-s, ékszerész- és gramlon-üzlete Csikszeredán.

Ajánlja dusan berendezett és legújabb szerkezetű

Inga- Zenit-, arany-, ezüst- és
Omega zsebórákat.

Állandó nagy raktárvalódi drágakövi ékszerekben.

A legújabb és legtekéletesebb, tisztá

Gramofonok- és lemezekből

szintén nagy raktárt tart, és gyári áron lesznek árusítva.

Látszerész cikkek nagy választékban.

Olcsó árak! —: Pontos kiszolgálás!

„Styriai-Universal”

Kötőgépek

megmunkálnak finom és vastagszálu pamutot ugyanazon gépen.

Árjegyzék ingyen.

Részlet fizetésre is.

Képviselek kerestetnek.

Styria-kötőgépgyár,

Graz, Ill.

HIRDETÉSEKET

olcsó ár mellett felvesz a kiadóhivatal.

POHARAS

Legjobb sör

SÖR

a „Pilseni Ősforrás”

Egyedüli elárusító hely:

Csikvármegye területén

CSIKSZEREDABAN

özvegy Nagy Istvánné Zöldfa-vendéglöje

hol mindennap frissen csapolva poharunkint kapható.

Üzlet átvétel!

Tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek, hogy Szvoboda Józseftől (Szullán-féle sarok-üzlet)

Női- és Férfi Divatáru-üzletet átvettem.

Raktáron tartok férfi-, női divatcikkekkel, cipőket, függönyöket, a női és férfi-divat összes cikkeit a legegyszerűbből a legkényesebb igényeknek megfelelően. Az olcsó áraktól és pontos kiszolgálásról meggyőződhet a n. é. közönség, ha vételkötelezettség nélkül is megtekinti.

Tisztelettel:

JAKAB GYULA.

Szvoboda Miklós

könyvkereskedése Csikszeredán

Állandó raktár:

a nyomdászati szakmákban előforduló papírokban. Több címkéző papírgyár lerakata. Különlegességek különféle boríték- és levélpapír, chromo, illusztrációs, nyomó-s könyvpapírokban. —

A Péterfalvi papírgyár

egyedüli lerakata Csikmegyében.

BUTOR

dacára a rossz pénzviszonyoknak, abban a helyzetben vagyok, hogy mindenemű butort, ebédlő, uriszoba, szalon, kastély, háló, sanatorium- és penzió-berendezést

a legelőnyösebb fizetés

feltételek mellett szállíthatók. Kérjen ingyen prospektust. — Kroh lakás-berendező, Budapest, IV. Váci utca 8/y. Nem bankhitel. Váltó nem kell.